

Onderwerp Initiatiefvoorstel Visie op positie raad bij herinrichtingsplannen fysiek domein (ingediend door Groen Links Haarlem, Actiepartij en Partij van de Arbeid). * de tekst wordt nog/kan nog worden aangepast door de initiatiefnemers naar aanleiding van de commissiebehandeling	
Nummer	2021/172102
Portefeuillehouder	Rog, M. (Openbare ruimte)
Programma/beleidsveld	5.1 (Openbare ruimte en mobiliteit)
Afdeling	GRIFFIE
Auteur	Mw. S. Schneiders (mmv dhr. Hulster en mw. Verhoeff)
Telefoonnummer	023-5113034
Email	griffiebureau@haarlem.nl
Kernboodschap	Nog in te vullen na de commissiebehandeling
Behandelveorstel voor commissie	De commissie beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het initiatiefvoorstel van de raadsleden Schneiders (Groen Links Haarlem), Hulster (Actiepartij) en Verhoeff (PvdA) met inachtneming van de wensen en bedenkingen van het college van burgemeester en wethouders .
Relevante eerdere besluiten	- <i>Haarlem Civiel Planproces (2019/518735)</i> - <i>Bevoegdheden van de Raad in het civiele planproces (2020/179143)</i>

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van de raadsleden Schneiders (GroenLinks Haarlem), Hulster (Actiepartij) en Verhoeff (PvdA) en gezien de ter kennis van de raad gebrachte wensen en bedenkingen van het college van burgemeester en wethouders (ex. artikel 147a lid 1 en 4 Gemeentewet en artikel 36 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van Haarlem), Besluit het initiatiefvoorstel “Visie op positie raad bij herinrichtingsplannen fysiek domein” vast te stellen en aan het college op te dragen dat wordt uitgevoerd: 1. XXXXXXXXX 2. XXXXXXXXX 3. XXXXXX xxx de tekst wordt nog/kan nog worden aangepast door de initiatiefnemers naar aanleiding van de commissiebehandeling de griffier, de voorzitter,
--	---

1. Inleiding

Hieronder staat de tekst van het voorstel zoals dat aan de raad wordt gepresenteerd en aangeboden voor de raadsvergadering van 25 maart 2021 en wordt aangeboden aan het college om het college in de gelegenheid te stellen zijn wensen en bedenkingen ter kennis aan de raad te brengen.

Na ontvangst van de wensen en bedenkingen van het college, is het aan de indieners om het voorstel om (al dan niet) in de vorm van een raadsbesluit, via de commissie Beheer het voorstel aan de raad voor te leggen.

Een visie op de positie van de Raad bij herinrichtingsplannen in het fysieke domein

Het Haarlems civiel planproces:

Het civiel planproces, zoals dat is aangeboden door het college, is een uitgebreid en goed doorwrocht stuk, op basis waarvan gewaarborgd is dat de verschillende fasen in zo'n planproces op een goede manier worden afgerond en overgedragen naar de volgende fase, om verlies aan kennis en tijd te voorkomen. In dat planproces is vanzelfsprekend ook het besluitvormingsproces opgenomen. En daar komt de rol van de raad om de hoek kijken. Om het civiel planproces tot een compleet proces te maken dient het besluitvormingsproces, nu het is opgenomen, op een juiste wijze te worden opgenomen.

Zoals ook in de notitie van het college beschreven – en we allemaal weten – heeft de raad een kaderstellende, een volksvertegenwoordigende en een controlerende rol. Om die rol te kunnen invullen moet de raad door het college “in positie” gebracht worden en gehouden worden.

Kaderstellend: in civiele (herinrichtings-)plannen geeft de raad vroeg in het proces aan, wat de kaders zijn, waarbinnen het college tot een uitvoeringsplan moet komen. Dat kunnen door het college geïnitieerde beleidsvisies en structuurplannen zijn, die voor jaren vast liggen, maar ook toezeggingen van wethouders, moties of door de raad eerder vastgestelde algemene kaders. Naast deze kaders geeft de raad in een vroege fase de specifieke kaders aan, die moeten worden meegegeven in een specifiek plan.

Volksvertegenwoordigend: In de loop van het proces is sprake van participatie van stakeholders en bewoners. Dat is heel belangrijk en wordt absoluut toegejuicht. De inspraak neemt echter niet de plaats van de besluitvorming in de raad in. Indien de inspraak leidt tot de noodzaak beslissingen te nemen over keuzes of over aanpassingen van de kaders, dient de raad daarbij betrokken te worden.

Controlerend: de raad moet op cruciale momenten kunnen controleren of de invulling, die het college heeft gegeven aan de door de raad gestelde kaders, klopt met die kaders (en met de gedachte daarachter).

Budgetrecht: deze bevoegdheid betekent niet alleen dat de raad een POW en een IP vaststelt. Dit zijn kaders, waarbinnen het college tracht de plannen in te vullen. Bij concrete plannen moet de raad besluiten over het benodigde budget.

Conclusie:

Om de raad volledig en actief te informeren, moeten besluitvormingsprocedures binnen de gemeente zo ingericht zijn, dat de raad op de hoogte is van de uitgangspunten, dilemma's en keuzemogelijkheden. Alleen dan is de raad in positie om zijn taken uit te voeren. Dat betekent dat belangrijke beslissingen op het juiste moment aan de raad moeten worden voorgelegd, opdat de raad kan controleren of het college op de goede weg zit. Dat hoeft uiteraard niet voor elke punt en komma, maar wel als dreigt dat van kaders wordt afgeweken of er politiek gevoelige kwesties rijzen. Om de Raad daarnaast de mogelijkheid te geven bij te sturen, moet er standaard een mogelijkheid zijn voor de raad om over het plan te beslissen. (bijv. Rollandslaan: alleen startnotitie aan raad voorgelegd. VO en DO niet.)

Wat betreft de politiek gevoelige kwesties is het uiteraard van belang dat de wethouder de juiste inschatting weet te maken. En daar is het in het recente verleden een aantal keer niet goed gegaan.

Bijvoorbeeld:

1. Bij het plan rond Dreefzicht. Bomenkap viel niet binnen de kaders en bleek voor ons allemaal onaanvaardbaar. Het voorstel zou helemaal niet aan de raad zijn voorgelegd, maar was bij de ter kennisneming-stukken gevoegd.
2. Het kruispunt Schipholweg-Amerikaweg. Bij het vaststellen van de startnotitie (kaders) was duidelijk gesteld dat de keuze om de kruising voor langzaam verkeer ongelijkvloers te maken, moest worden uitgewerkt. In het VO bleek deze (als te duur) niet te zijn uitgewerkt. Hier werd afgeweken van het kader, wat het college met ons had moeten bespreken.
3. Hoofdfietsroutes (SOR) worden uitgevoerd in rood asfalt is de afspraak (Cora Yfke Sikkema 2015 toezegging). Vaak wordt daarvan in het plan, dat aan de participatie wordt voorgelegd, afgeweken.

Conclusie met betrekking tot het civiel planproces:

Daarom is het van belang dat in het planproces wordt vastgelegd wanneer de raad betrokken moet worden = een besluit moet nemen. Als alles volgens plan is gelopen, kan dat natuurlijk een hamerstuk zijn.

Dat betekent dat met name in het proces van de plannen met veel impact het besluitvormingsproces moet worden aangepast.

Beschrijving civiel planproces bij plannen met veel impact:

1. Als we het proces nu bekijken, wordt de raad voor het eerst betrokken in de initiatieffase, waarbij de **procesopdracht** (als fasedocument van de pre-initiatieffase) is opgemaakt en een verslag aanwezig is van een startgesprek met een opdrachtgever. Op basis van die stukken wordt nu de raad gevraagd het voorbereidingskrediet vast te stellen = **eerste beslismoment**.
2. Daarna komt er een Plan van Aanpak en risico-analyse en uiteindelijk een **startnotitie**, waar de stakeholders bij betrokken worden. Deze startnotitie gaat voor akkoord naar het college en ter informatie naar de raad.
3. Vervolgens gaat de aanbesteding van start, waarbij nogmaals de stakeholders worden geraadpleegd, die nog eisen kunnen stellen (KES). Het resultaat kan dilemma's en varianten bevatten. **De keuze uit de varianten**, dan wel de uitweg uit de dilemma's wordt afgestemd met de stakeholders. Een en ander resulteert in een **Programma van Eisen**. Dit programma wordt nu alleen ter accordering aan de raad voorgelegd indien de gemaakte keuze extra financiële gevolgen heeft of de wethouder het anderszins van belang acht het PvE voor te leggen aan de raad. **Voorstel: indien er keuzes gemaakt moeten worden, wordt PvE voor akkoord naar de raad gestuurd** = mogelijk tweede beslismoment Raad
4. Vervolgens bevinden we ons in de ontwerpfase en vindt participatie plaats, hetgeen leidt tot het **VO**. Het VO gaat ter instemming naar het college en alleen ter informatie naar de commissie.

Voorstel: Indien niet het PvE voor akkoord naar de raad is gestuurd, wordt VO voor akkoord naar de raad gestuurd. = mogelijk tweede beslismoment Raad

5. Daarna inspraak voor burgers en belanghebbenden, hetgeen leidt tot een **DO**. Dan wordt de raad opnieuw betrokken en verzocht akkoord te gaan met het uitvoeringskrediet.

Voorstel: altijd wordt de raad gevraagd in te stemmen met het DO.

definitief CONCEPT